

Előfizetés:

Egész évre. 5 frt — kr
Fél évre . . . 2 frt 50 kr
Negyed év é. 1 frt 25 kr

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a nyomdatu-
lajdonosnak küldendők

BAJAI HIRADÓ

politikai és társadalmi közlöny.

Hirdetési díj:

Egy egy hasábos petit sor
ért 10 kr többszöri hirdetés
nél olcsóbb.

Nyilttér sora 25 kr.

Bélyegdíj minden hirdetés-
nél 30 kr.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Névtelen közlemények nem
főadtnak el

Felelős szerkesztő és kiadó: János
DRESCHER REZSÓ
köz- és váltó-üggyvéd.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési díjak és hirdetések
N Á N A Y L A J Ó S
nyomdájában fogadtatnak el

Művészet és műizlés.

E becses lapok egyik számában életrevaló és nagy-jelentőségű eszmét pendített meg a cikkíró. A kép-tárról és képtár-egyletről szóló cikket gondolom. — És rendkívül csodálkozom a fölött, hogy a cikkek semmi viszhangja nem akadt és csodálkozom, hogy intelligens városunkban nem akadt senki, aki fölemelte volna szavát az eszme kivitele érdekében.

Ha legalább hírlapi uton kockáztatott volna valaki véleményt, vagy bármi osekély jelét adta volna értelmiségünk érdeklődésének, vagy érdekeltiségének, akkor én — mint szerény polgára e városnak — nem fogtam volna kezembe a tollat, hogy írjak e tárgyról.

De így még szolgálatot vélek tehetni az eszmének.

Sokáig gondolkodtam az eszme fölött és mondhatom, hogy meghánytam-vetettem annak minden pházisát. Sok jutott eszembe, a mit el kellene mondanunk a mi közönségünknek, hogy megértse, felfogja mindazokat az előnyöket, melyek a művészet praktikus terjesztéséből ránk, vagy általában bármely vidéki városra háramolhatnak. Ezuttal azonban nem szándékozom bővebben a kérdés mélyére hatolni.

Csak egy gondolatot kívánok bővebben, részletesebben fejtegetni s csak arra szeretnék különös súlyt fektetni, hogy miért bir praktikus fontossággal is a képzőművészet, vagy általában a művészet terjesztése a vidéken.

Fejtegetésem tárgya a műizlés lesz.

Ha vidékiek, különösen vidéki hölgyek a fővárosba jönnek, gyakran hallják maguk körül azt az elejtett megjegyzést, hogy: „Nini, ezek a vidékiek!” Csodálkozással tekintenek körül, hogy nem valami ismerős tette-e a megjegyzést? s rendszeren azt tapasztalják, hogy a maliciózus szóló egészen idegen. Természetesen bosszantja az illetőket az ilyen megjegyzés; bosszantja, mert fogalmuk sincs róla, hogy tulajdonképen mivel árultak el vidéki voltukat.

Az ilyen megjegyzések a fővárosiak részéről kissé kegyetlenek, s a vidékiek bosszankodása méltó, de ne tagadjuk el, hogy legtöbbször önmagunk vagyunk az okai.

Mert a fölismerés, a megkülönböztetés egyenesen kifejtett műizlésnek, a rendkívül éles megkülönböztető tehetségnek eredménye. Hogy a fővárosi ember a vidékit egyetlen pillanatra föl tudja ismerni, az rendszerint nem a fővárosi ember érdeme, hanem a vidékieknek szűgyene.

A fölismerés egyszerűen a ruházkodásról történik.

Nem azt értem azalatt, hogy a divatszertű öltözökös kötelező; sőt ellenkezőleg. Azt akarom mondani, hogy a divatcikkek utánzásánál a kellő izlés hiányzik a vidékben; mert vagy majmoljuk a divatot, úgy, hogy az neveltségessé válik, majd pedig komponálni akarunk, azaz a föltűnés-vágy olyas valamit csináltat öltözékünkre, ami még eddig nem is létezett.

Mindkettő neveltségessé szélsőség!

Nem akarjuk mondani, hogy nincsenek kivételek. Vannak! De sajnós, e kivételek éppen abban a magasabb körökben vannak, mely a fővárosból látja el magát divatcikkekkel.

Az ugynevezett polgári közép-osztály pedig megmarad a saját izlése, vagy inkább izléstelensége mellett. És nevezetes, hogy ebben egymást akarják tullicitálni. A képtelenebbnél képtelenebb színek és formák hal-maza keletkezik ebből, melyre aztán a fővárosi embernek, akinek izlése már a környezet és kínálózó alkalmak folytán is nemesül, könnyű rámondani, hogy ez vagy az vidéki, vagy kisvárosi.

És mindezeknek egyik főoka az, hogy a vidéknek nincs, vagy csak igen gyenge fogalma van arról, hogy mi az izlés. Mert ha azt hiszi valaki, hogy mindez, ami az egyéneknek tetszik az izléses, akkor nagyon rossz-szul gondolkodik.

Az izlés tudomány!

Ama nemesebb tudományok közé tartozik, melyet nem lehet elsajátítani az iskola padjain, nagy könyvek útján, hanem tapasztalni kell. És éppen ez az, amiben a vidéknek legkevesebb része van. Miért, megmondom!

Páris a művészetek fővárosa és egyszersmind a divat fővárosa. Hogyan van az, hogy e két körülmény anyyra összefügg? És mi összefüggése van a művészetnek a divattal?

Ez a két kérdés az, a mi egyszerre rávezet bennünket az eredményre. Mindenki tudja, hogy a művészetek tökéletesítik az izlést, fejlesztik a formaérzékét és a színek iránti rendkívüli érzékenységét ébresztik fel bennünk.

Nos hát Páris az a város, a hol minden egyes embernek meg van adva az alkalom, gyönyörködhetni a világ legkiválóbb műalkotásaiban. S még az az egyszerű munkás ember is, aki eljár a galériákra s alaposan megszemléli a nagy műveket, bir bizonyos csiszoltabb fogalommal arról, hogy mi az elvont szépség, hogy mi az igazán izléses.

A szintan, a szívárvány hét alapszínének különválása és összeegyeztetése, (mint egy nagy könyvben van megírva) azokban a képekben van letéve, melyek

Páris képtáraitán láthatók. S még az is, a ki minden egyéb érdek nélkül jár-kei a képtárba, elsajátít bizonyos általános rutin-t, bizonyos nemesebb ítélő képességet és a formák tökélyének általános érzékét.

Es így van ez mindenütt, a hol van művészet.

Es ellenkezőleg van ott, a hol nincs művészet.

Minél messzebb haladunk a civilizációi központjaitól és minél közelebb érünk a szellemi szegénység vidékeihez, annál bizarrabb fogalmakat találunk a szépről, az izlésről.

Es ezzel megérkeztem volna céloimhoz.

Nálunk is alkalmazható az az általános állítás, hogy izlésünk nincs; hogy messze vagyunk a nemesebb, szépnek felfogásától, mert sajnosan kell nélkülözünk a művészet kellemeit.

Amíg vidékünk intelligenciája hozzá nem tördök ahhoz a gondolathoz, hogy ki kell emelkednünk a köznapi kisvárosias modorból, hogy közelednünk kell az igazi, a valódi kulturához, addig e téren sem várhatunk javulást.

E becses lapok hasábjain kelt szárnyra ez eszme, hogy teremtünk Baja városában képtárt, hogy fogalmat szerezhessünk magunknak a szép izlésről. Baja város hölgyei nem kis érdemet szerezhetnének maguknak, ha az eszmét felkarolják.

A szépizlés érdekében, a nemesebb lelki gyönyörben való részesülésért, az igazi művészetért, nem szabadna csekély áldozatoktól visszariadnunk.

Tegyünk ez eszméért és lesz izlésünk!

G. —

Adatok főgymnasiumunk történetéhez.

Nemo enim patria quia magna est
amat, sed quia sua Seneca.

Szeretni az édes otthon: ez az első boldogító érzet, mit anyatejjel szívunk belénk; ez az első mélyen-ható intelem, mit bölcsünk halk rengésénél, a dajka danája zsong felénk; ez a leg-

T Á R C A.

Nagy változás.

Mi szép volt gyermekéltünk . . . Amikor még Ott futkostunk a kerti fák alatt; Mohón kergettük a himes lepéket, És szóttunk bűvös, bájos álmokat. Aztán a zöld, virágos pástra ültünk S bekalandoztuk a vágyak honát; Te nagy babákat kívántál magadnak Én lovas, kardos, cifra katonát.

A gyermekélet elmúlt, . . . gyorsan elmúlt, . . . Te már kisasszony, felnőtt lányka vagy, Én meg az élet viharával küzdök, S e tenger árja, hullámzása nagy. Hogy megváltozott minden itt körülünk, Szemünk most mindent megfordítva lát, Cifra huszárt kívánsz te most magadnak, Én nevető lányt, csókoló babát.

Gelléri.

Fővárosi levél.

— A „Bajai Híradó” eredeti tárcája. —

A röpke lobogóval bekopogó tündér, a hosszú ősz egyhangú csendét fehér varázsvesszőjével elzavarta, oltárt emelve magának a budapesti nővilág szívében.

drágább klenodium, mit talizmánykényt viszünk magunkkal az élet küzdelmeiben. Szeretni az édes otthon: ez az, miben minden nemesebb törekvésünk összpontosul; és mit ha eltűnt napja alkonyul, elhaló imádságban adunk örökül szereteteinknek.

Odysseus átbarangolta az egész világot; sokat látott és tanult; fejedelmi udvarokon fényelt, ünnepezték; és mégis minden pompa és ünnepeletés hidegen hagyta lelkét és kiszakította magát Circe és Kalyso bűbajos varázsköréből; mert szíve, lelke visszaszart az ő édes, drága Ithakájába; abba a nyomorult kis faluba; a hol bár terméketlen sziklák nyultak kopáron az égnek, de a hol minden göröngyben, minden fűszálban arany ifjkorának egy egy felejthetetlenül szép emléke nevetett eléje.

Mi is azt tartjuk, a mit a közmondás: »a ki egyszer a Suvovica vizét megízlelte, annak lelke, még az Operencián túli túrdórszágból is visszákiváncsozik.«

Mert itt minden fűszál élénk, hajlik, még ha meg is taposuk; mert itt minden halom, minden bokor, az átélte szebb időkől szívünk mélyén őrzött emlékektől megnépesülten int felénk; mert itt minden mi másnak, mi avatatlan szemeknek oly idegen, oly kicsinyeszerű, úgy érdekel bennünket, szívünk minden csepp vérével, lelkünk minden dobbanásával úgy összefoly; hogy még eletteken tárgyak is, egy darabka göröngy, egy porlepte papír-foszlány, egy-egy érdekes történet, egy-egy becses kulturistoria adat nekünk.

E szeretet, ez érdeklődés és fogékonyság élesztése a vidéki sajtó legszebb hivatása és feladata.

E feladat némi részben teljesítésére kívántunk vállalkozni, midőn elhatároztuk, hogy városunk, vagy egyes jelesebb institutió történetére vonatkozó, minden megszerzhető adatot összegyűjteni és közölni fogunk már azért is, hogy városunk majdan megírandó monografiájához több-kevésbé felhasználható anyagot szolgáltatassunk.

* * *

Főt. Szenczy Győző a zirc-cisterci rend bajai társházának főnöke és főgymnasiumunk buzgó igazgatója, szíves előzetekénysége folytán főgymnasiumunk történetére nézve felette érdekes adatok birtokába jutván, ezeket alábbiakban közöljük.

* * *

A bajai gymnasium keletkezését a városi közönség meleg érdeklődésének s a Kapisztránról nevezett Ferencrendi atyák buzgólkodásának köszöni.

A Ferenc-rendiek bajai társházának annalesi hézagosan s csakis rövid, néhány szóból álló följegyzésekben őrizték meg azon adatokat, melyek ez intézet fennállásának egyes mozzanatairól értesítenek. E följegyzésekben a múlt század 7-ik tizedének első évéről ezt olvassuk: »Anno 1761. 26-a mensis Julii, Mv.

Soha hódítónak hatalmasabb diadala nem volt, mint e rég várt, de csak egypár napja szívesen fogadott jövevénynek, ki már jötte előtt elbájolja a női szíveket, feledtette az általános gondokat, lízas izgatottságba hozta a vérkeringést, mert lépése tánc és lobogóján a vidámság, fürgőség és pajzánság rózsaszínét viseli.

On kedves olvasó, persze eltalálta, hogy e tárt karokkal fogadott dívatos vendég alatt a koresolyázást értem, melyet a gyulékony szívek, melegvérű fiatalok, bűbajos leánykák, oly forrón üdvözöltek. És valóban e lobogó alatt siet már a város-erdei fehér virág ölere, a fogatok és bérkoesik özöne.

Es higgyek el, hogy a város-erdei tó Budapestnek ilyenkor szeme fénye, annyi ott a szépség, izlés, báj, vidámság és fényűzés.

Valóságos virágkiállítás ez a jég hátán, hol a nők kellemben, a férfiak ügyességben és fürgőségben vetekednek egymással.

A sorompó lehull, a sima talaj megnyílik és a parányi lábacsokk ur női sikamlanak, repülnek szárnyas angyalokként tova a befagyott tó sima tükörén.

Különös, minő hideg e szó: jég; izomerősítő a koresolya s mégis éppen a gyengéd, forró hölgy-szívek részéről talál legnagyobb pártolásra.

Mennyi kecs, mennyi bűbáj rejlik a parányi lábak tovasikamlásában. E percben még melletted lebeg, a másikban már eltűnt szemeid elől és ha csak szívverésed gyorsaságot nem kölcsönöz lábaidnak, szemeid hiába keresik. Őz futását, madár repülését hasztalan kísérted meg utolérni.

Nézze ön e rövid, fekete fátol alól előmosolygó fölhevült

P. Ladislaus Spaich scholas secundum normam aliorum gymnasiolorum laudabiliter inchoavit; Deus O. M. concedat, ut et successoris eius eundem in hoc munere utriusque reipublicae maxime proficuo imitari satagant.»

Egy század és 26 év mult el azóta, hogy egy a tökéletes szegénység fogadalmával lekött szerzetes felérzi szükségét annak, hogy a haza ifjúságát az elemi tanulmányokon felül is oktatni szükséges s ugy látszik önéregejéből, rendének rokonszenves támogatásával megkezdi a nevelést és tanítást, melyet a naplóvezető mindkét társadalomra felette üdvösnek nevez, reá a Mindenható áldását kéri s azt kívánja hogy utódai is kövessék a kezdeményező nemes példáját.

A rendi társház annalesaiban a tanítás menetéről, a tanulók számáról, a feldolgozott tananyagról, az eredményről semmi említés sem történik; mindössze anny van feljegyezve, kik voltak évenként a professorok. Az alább közlendő professori névsorban sok derék férfi nevével fog találkozni a szives olvasó, kikről mint művelődésünk uttoróiról ma is meleg érdeklődéssel emlékeznek meg városunk korosabb férfiai.

Az 1814-ik év szeptember 5-ikével a bajai ifjúság nevelése és tanításának új acrája köszöntött be. Baja város közönségének a szent ügyért lelkesedő áldozatkészsége az akkori időviszonyoknak megfelelő díszes épület emeltetett a tanítás és nevelés céljaira; a kolostori tanítás megszűnt s helyette a nyilvános vette kezdetét. E változást fényes ünneppel ülték meg. Radicevich Mátyás bajai lelkész a plébániai templomban ünnepélyes Te Deumot tartott, melynél a kalocsai papnevelő intézet növendékei végeztek a díszes segédletet, a kóruson zenekar játszott, s istentisztelet végeztével a tanuló ifjúság érdemsorozata dobergés és trombita harsogás közt kihirdtetett a még jelenleg is fennálló épületben, melynek bejárata felett ma is olvasható chronostikon

Charae sVae posterituli DICat CoMvNItas tanulságot tesz nemcsak az épület emeltetése idejéről hanem egyuttal azon fellángoló szép reményekről is, melyeket e város lelkesedő közönsége ez intézet fennállításához csatolt, s melyekben soha meg nem fogyatkozott.* (Folyt. jövő számban.)

*) „A bajai tanoda történelmé-t ez időből Dr. Horváth Ferenc az 1851/52-iki értelevényben következőleg adja elő: „Fellehet tenni, mikép Baja polgárainak gyermekei régebbi korban sem nélkülöztek az isko ai nevelést, de ennek történelmét bővebb adatok hiánya miatt nem lehet megírni. Hiteles kéziratokból annyit tudhatni, hogy a nevelés és tanítás szent ügyét 1757 évtől a Kapisztrán Jánosról nevezett sz. Ferenc rend tagjai kezelték. Eleinte, nyilvános iskolák nem lévén, a rend kolostora fogadta be a gyermekeket, kik keresztény hitre, írás és olvasásra, majd latin nyelvre tanítottak. 1761. évben, hihetőleg a tanuló ifjúság szaporodása miatt a város egy épületet vásárolt meg a kolostor éjszaki részén, és iskolává alakította, melyben két rendtag tanította a latin nyelvet és az ide

areot, e rövid zöld zubbonykát, könnyedén a testhez simuló ugyanoly színű ruhával, mely a főkoresolyázott ici-pici lábakat látni csak alig engedí, vagy ama prémes öltönybe burkolt karsu delnőt, itt e lengő-zengő bokorhoz hasonló két ruhás léánykát, ott veresbe, amott ibolyakékbe öltözött érdekes alakokat és e tarka virágsereg között a szükséges, az egészet kiegészítő férfivilágot kísérve, tanítgatva, vagy karonfogva a gyengébbeket s ha mind e képek változata: pezsgés, hullámlás elterül szemei előtt; megfoghatóvá váland ön előtt, azon nagymérvű és gyors hódítás, melyet a koresolyázás, ugy az idén, valamint mindig a szépnem sorai-ban véghez vinni szerencsés vala.

A pálya előtt emelt díszes épület, a legkényelmesebb berendezésnek örvend. Tágas előcsarnok és pompás étteremmel bir, hova kifáradt koresolyahősök és hősnők térnek megerősíteni és edzeni magokat, hogy újult erővel folytathassák kedvenc időtöltésüket. A terráson csengő katonazene hatalmas akkordja buzdítja, lelkesíti a koresolyázó párokat a nemes versenyre.

Szakadatlan sorban siet a sok nép a jégre, hogy gyönyörködjék azon a mulatságon, mely még az öregeket is olyan tűzbe hozza, hogy nem restelik talpuk alá kötni a koresolyát s neki indulni a sima jégnek és futni, sikamlani rajta szélben hosszában, hol két lábon, hol nem azon. A szem alig követheti a kipirult areu mulatókat, a mint kanyarodnak egymás mellett és után.

Amott egy „dandy“ sikamlik monokliját szemére csipetve s félszemmél kandikálva a szemközt jövő kisasszonykára; mellettük egy csapat leány mulat széles sorban szelve a jeget s esa-

Politikai hírek.

Belföld. Az országgyűlésen felette érdekes vita fejlődött az államvasutak megalkotásának kérdése felett. Apponyi gr az ellenzék nagy képességi vezér-szónoka, tisztán az ellenzék érdemeül akarta e államvasutak megalkotásának tényét, sikereit feltüntetni és csak annyit concedált, hogy a kormány elrontotta az ellenzék jó eszméit és csak fálsgozon vitte keresztül, a mit az ellenzék jól concipialt; míg az új közlekedési miniszter Baross Gábor gyönyörű beszédben igazolta azt, hogy a vasutak államosításából, amint azt a kormány keresztilvitte, semmiféle kár nem járult az országra; mert ez államosítás a mellett, hogy könnyíté az ország terheit, eszközt adott a kormány kezébe, erélyes és öntudatos tariffa-politikára, a melynek segítségével leghathatósabbán mozdítottak elő az ország közgazdasági érdekei.

Külföld. A háborus hírek ismét más jelleget öltenek fel. A mióta ugyanis Bismark Ausztria-Magyarországot eszerben hagyva, Bulgáriát mellözve, Oroszország érdekeit kezdte legezgetni, azóta a bolgár kérdés európai jelleget vesztté, és a keleti kérdés Orosz és Ausztria-Magyarország közti verseny és viszály színvonalára szállott alá. És ha ekként a háboru elkerülhetlenné válnék, ugy látszik ez nem európai, de csak a nevezett két hatalmasság közti mérkőzés lenne. A kérdés már most csak az, hogy az orosz okkupaionalis terveit sietteti-e, vagy halogtatja, mert egy esetleges casus belli csak e ponton várható.

Városi ügyek.

A szervezési szabályrendelet ismét nem részesült végleges megerősítésben. Lényegtelen módosításokat kíván a belügyminis-terium, a melyeknek elfogadása esetén a statutum jóváhagyási záradékkal fog ellátni.

Az 1887-ik évre szóló költség előirányzatot a belügyminis-terium jóváhagyta. Elrendelte azonban, hogy az alapok és alapítványok visszatetése 1888-ik évtől kezdve ne 2000, hanem 4000 firtos évi annuitásokban történjék.

tartozott mellék tanulmányokat, oly rendszerben ugyan mint rendes tanodákban, de még is nem a nyilvánosság véde alatt. Az elemi oktatás világi egyénekre ruházottott át. Az ekkép rendezett és folytatott iskolák kormányzása a rend főnöke 1771. évben egy harmadik egyént, s hét év után ismét egy tanárt küldött. Azonban e négy egyén által kezelt magán tanoda com örülhetett tartós jövendőnek; mert midőn Maria Theresia kormánya alatt a tanodák újból rendeztetek, 1778. év augusztus 3-án a bajai tanoda nagy kir. helytartósági rendelvény következtében végkép bezárta-ott, szívére kötötven a városnak: rendezett normál tanodát nyitni; de mivel a város e célra sem épületet, sem a tanárok fizetésére szükséges kiadás biztosítékával nem bir, a sz. Ferencz renddel egyezkedett, hogy

logatva az ifju népséget. Amott egy nyalka huszártiszt, szánkáz-tatja imádottját lauschrittben. Érdekes tarka kép.

A néző közönségnek, mely itt, ugyszólván, a fagy beálltakor naponként oly nagy számmal jelenik meg, nem kis mulatságot szereznek az e gomolygó zürzavarban előbukkanó kezdő koresolyázók, kik nem egyszer hajtának tórdet önkénytelenül a jég hatalma előtt.

Most egyszerre sürgés-forgás támad, a koresolyák csattogva hullanak le a lábáról, a fogatok száma mind egyre fogy, a határ szürkületi kezd és a lenyugó nap mindenkit hazatérésre int.

A gázlángok kigyulladnak, a katonazene takarodót játszik s a mulatságnak mára vége. A kipirult areu közönség nyugodni tér, engedje meg szerkesztő ur, hogy én is velök tarthassak.

Halifax.

Az első szereplés . . .

— Olyan kis beszélyke. —

Hogy is kezdjem ?

Volt egyszer egy ismerősöm, ki azt hitte, elég a négy kulcsos Wertheim kassza az írószághoz, és erővel író, még pedig novella író akart lenni. Tréfás írónk egyike azt tanácsolta neki, hogy szokott eleseppelt kifejezései helyett, különösen jelzők dolgában, szótárból keressen szebbeket.

Nosza elő Czuczor, Fogarasy meg Ballagi A-tól Z-ig, (ala-

A városi kereskedelmi iskolánál 1884-ik évben egy harmadik tanári állás szerveztetett. A belügyminiszter a közgyűlésnek 1884. évi április 17-én 64. sz. a. hozott határozatától a jövőhagyást 1887. január 12-én kelt 837. számú leiratával megtagadta, mert a vallás és közoktatási ministertől vett értesülés szerint a jelzett városi iskola újból fog szerveztetni, minek következtében egy harmadik tanári állás szervezésének szüksége megszűnik.

A törvényhatósági bizottság Jankovich Aurel főispán elnöklété alatt f. hó 18-án d. u. 4 órakor népes rendkívüli közgyűlést tartott.

A szőnyegen lévő ügyek tárgyalása előtt Tury Mátyas tiszti ügyész emelt szót, a törvényhatóság lelkesedésének adott kifejezést Baross Gábornak közmunka és közlekedési m. kir. miniszterrel való kineveztetése felett; a kinevezés felett, mely mivel a valódi demokrácia elvének manifestációja, országsszerte meglek rokonszenven fogadtatott, és azt indítványozta, hogy ezen alkalmából a törvényhatósági bizottság részéről nevezetthez üdvözlő felirat intéztessek. Indítványai egyhangulag elfogadtatott.

A városi tanács napirenden lévő javaslatának elsője Hadzics György, Rajcsányi József, Dr. Saly Imre, Horváth Samu és Katz József kegydíjaztatása iránt a főispán, polgármester, Dr. Ivánovits Pál, Szutrély Lipót, Kazal János és Bajai Péter felszólalásuk után csekély módosítással elfogadtatott. A hozott határozat szerint Hadzics György 375 frt, Rajcsányi József 275 frt, Dr. Saly Imre 305 frt, Horváth Samu 140 frt kegydíjban részesülnek. Ellenben Katz József kegydíj iránti kérelme, mivel 1874 óta áll a város szolgálatában és az ezen idő óta közzolgálatban töltött összes

addig is, míg a kormány kívánatának eleget tehetné, két sz. ferenczi egyén tanúsa a város fiát latin nyelvre, irás, szám és hittanra. 1779. évtől tehát ismét két rendtag egy-egyén társaságában vezette az oktatást. Nem hagyott fel a város azon nem- tőrekedését, miszerint kebleben egy rendes és nyilvános tanoda keletkezék, s hogy e célt megközelítse 1791. évben új szerződést kötött a rend főnökével; mellynek nyomán az elemi tanoda elkülönözve világi egyénekre bízott, a latin nyelvtani két első osztályához ugyan annyi rendtag alkalmaztatott. E szerződés 1806. évben még egy tanár és igazgatóra terjesztett ki, de még ekkor sem számítatott a rendezett tanoda a nyilvánosok sorába. És alatt a város többször sürgette e tanoda nyilvánosítását, de mivel elegendő alapot még sem volt képes e célra kitűzni, a helyett, hogy ohajtatáshoz jutott volna, 1814. év October 14-ről k. lt. helytartótanács rendelvény következtében azon váratlan és leverő tudomással lepett meg: miszerint e tanoda bezárótának nyilvánosítását mindaddig, míg a város Bácsmegey rendelvé, és a győri iskolakerületi főigazgatóval egyetértve ezen tanodának kincstári segély nélkül fenntartása és új rendezer szerinti szervezéséről a nagy kir. helytartótanácsnak kimerítő jelentést nem nyújtand be. E rendelet vételével azonnal sietett a város tanácsa két küldöt te által Bácsmegey akkor éppen közgyűlésen lévő rendein k pártfogását kikérni. Felátván a megye rendei Baja nemes tőrekedésének alaposagát, velős okokkal támogatott folyamodványt intéztek a m. k. helytartó tanachoz, honnan még azon év Novemb. 15-ről új rendelet bocsátottat ki, mindehogva a bajai tanoda eddigi folya-

évi szabályszerű nyugdíjazásánál figyelembe vétettek, meghallgatásra nem talált.

Nagyobb vitát keltett a tanácsnak a külsőség szervezése tárgyában előterjesztett javaslata. Az érdekelt birtokosok és a közgyűlés kebeléből javaslatteletre kiküldött bizottság ugyanis a felelős örség intézményét ohajjták behozni. Szemben ezzel a tanács, minthogy a belügyminiszterium 5467/885. sz. határozatával az eltörölt felelős őri intézményhez való visszatéréstől a várost még az on esetben is eltiltotta, hogy ha a jelenleg meküldöt külsőség célszerűtlennek bizonyulna, a külkerületen a személy és vagyonbiztonság megvédését az állami csendőrségre ohajjta bízni.

Tury Mátyas tiszti ügyész a közbátorságot a felelős örség által látja leginkább megvédettnek, ezen intézmény hívének vallja magát, ellene nyilatkozik a tanács álláspontjának, és a kiküldött bizottság javaslatát fogadja el.

Drescher polgármester készséggel teljesitené a közbirtokosság ohajját, de megvalósulásának, bármit határozzanak, mindig utjában fog állani a kormány emilitett rendelire. S mert az érdekeltetektől altnai nem akarja, és mert a csendőrség működésétől, — mint a fővárosit kivéve, az ismert szervezetek legtokélyesbikétől sikert vár, a tanács javaslatát ajálja elfogadásra.

Jankovich főispán felvilágosítást meggyezi, hogy sem a közbirtokosság, sem az általuk delegált 7 tagu bizottság hatósági jogokat nem gyakorolhatnak, ezek gyakorlása nélkül pedig bármily elveken nyugvó örség szervezetének működése hatékony nem lehet. És mivel ezen hatósági jogok át sem ruházhatók, a tanács egyetértőleg a megbízott küldöttséggel oly javaslat készítésére

mába visszaállitott; s egyszersind az ut is kijellettett, mellyen a város nem csak jelen tanodájának megerősítettetését kieszközölheti, de hat osztályu tanoda nyitására is nyherhet engedelmet. E kegyes leirat feletti örömében a város tüstint szerződést kötöt a sz. Ferencz rend főnökével, melly szerint ez meghatározott évi fizetés mellett a felállítandó tanodát igazgató, hitszónok, és hat alkalmas tanárral ellátandja; továbbá erélyesen intézkedett az iránt, hogy az 1813. év April 18-án építettai kezdett nagy-szerű iskoláépület melébb bővegettessek; ezektan jobbjágyi hódolat és alázattal irt folyamodványt tett le Baja városa a fejedelem trónja elébe, könyörögvény a tanoda felállítatása iránti engedelemért, mit jövő évben még is nyert. — A tanodai előadások régi modorban folytatvatvan 1815. év Junius 14-én nagyzerő ünnepélyvel nyitattott meg következő iskolá-évre a hat osztályu rendes és nyilvános tanoda.

A legnemesebb áldozat édes öntudatában örömmel tekinthette a város mindjárt első évében a 329 ifiut, kik ez ujonnan szervezett tanodába seregleten össze, és mitán e nagy szám, következő években sem fogott tetemesen, jól esett a nemeslelkű városnak azon megygyződés, miként e tudományos intézet nem csak a városnak, de az egész vidéknek is köz-szükségével találkozt. — Szakadatlanul fenállott e tanoda a Kapisztrán sz. Ferencz rend kezelese alatt legujabb időkig, s ki e rend egyes tagjainak az oktatás, és nevelés rögös pályáján tett szamos érdemeit el nem ismerné, igazságtalan volna.

bastrom, zinober,) minden szép jelző előkerült, mit nőre halmozni lehet. Nyomban le is irta hősnőjét, kihez ideállyá volt modell, ilyen szép jelzőkkel. „Vulkáni termet, gorgoni fej, alabastrom karok, zinober arc, hattyu fürtök, opál ajak s borostyán fogak, ében nyak!”

Hogy így ne járjak, ovakodom a lerajzolástól. Csak annyit. Hősnöm Peres Etelka, karcu termetét íci-pici lábak lejtetik tova s (egy nagy ugrással a lábtól fejjig) hosszas fejcséjkjét vörös haj fedi. Vörös haj, tiszta, szeplőmentes fehér arc, és sötét villogó szemek. Azt hiszem, hogy ez magyarul annyit teszen: szép leány!

Különb, hogyne volna szép, mikor színész-növendék. Azaz, hogy már színész-nő-jelölt, mert éppen most készül első szerepére, első nyilvános fellépésére.

Piciny puha kaesóira fekteti arany fejét s tanulja hatalmasan „A szigetvári vértanúk” Annáját. Igenis! Ezen remek és nehéz szerepben fogja megismerni tanulni a közönség, a világot jelentő deszkák hivatott, elsőrangú oszlopát... Végig járogat heves léptekkel szobáján és oly hatalmas deklamál, hogy a Dohány-utcaira nyíló 2 ablak előtt önkénytelen megállnak az arra menők.

... Minden bánatnak van oltogató könnye

Csak enyémnek nincsen! ... stb.

Olyan jól tudja, olyan szépen szavalja, de úgy fél szegényke. Ugy fél! Hogyne, eddig csak a szép Váradi tanár ur, vagy a szókimondó, de kedves Szigeti bácsi előtt játszott; de annyi ezer

szem előtt s az mind ő reá, egyedül ő reá fog nézni! — Oly szép lesz az és még is úgy fél! ... Taposlni fognak, ujjongni, virág eső fogja ellepni... A la pok másnap csak öt fogják dicsoítani! Csak őt! s mégis fél! Fél! Havasi gyapárból készült esinos nyakékét egész összenyomorítja félelmében!

Csak volna, aki biztatná! Jaj be jó! Éppen jön a Kálmán, a zongora művész, ez majd biztatja.

... Minden bánatnak van oltogató könnye,

Csak enyémnek nincsen!

Édes Kálmán, ugy félek! Holnap kell fellépnem, Ugy félek! Mint Anna mondja.

... Kétségbeesésem éjére a remény

Csak egy sugárt sem vet.

Kálmán barátom vigasztalni kezdi... De édes Etelkám. — Én nem vagyok Etelka, én Anna vagyok. Én ugy félek! Ha felsülök? Ha kifutynlnek? Ha a kritika leránt? Brr! Borzasztó! — s a szép leány lengo teste, nyárfa levélként remag!

Kálmán látva, hogy itt hiába minden ékészszólás, szép szó. Eszébe jutott saját szereplésének lépésője, hol bátorítóly volt a bor!

Édes Etelkám, vagy Annám, talán bátorítóul egy pohár bort? Igen?

S a szép leány félve hörpent fel egy pohár veres bort! Oh mily jó ez! Mily bátorságot merített ebből?! Még egygyel! Még egygyel! Ugy, most nem félek... Nézd! Halljad!

... Minden bánatnak van oltó... Nem! még egy kiesit

lenne utasítandó, mely a művészeti tündelet betartása mellett az érdekelt birtokosok óhaját is figyelembe vegye, tehát összegeztesse az állam, az egyesek és a közbiztonság érdekeit. Hosszabb vita után, a melyben Dr. Ivánovits, Dr. Ladányi, Kazal, Janák és Jerkovits bizottsági tagok vettek részt, a tanács újabb javaslatlétellel bizatott meg.

Különfélek.

Személyi hír. Sándor Béla Bács-Bodroghmegye főispánja városunkba érkezvén, itt, szolgabíróságunknál a legkiterjedtebb hivatali vizsgálatot tartott.

A bajai főgymnázium segélyező-egylete alaptökéjének gyarapítására f. évi február hó 19-én hangverseny lesz. A jótékony cél iránti tekintetből közreműködnek s szép játékok és kedveltségük által a közönség előtt rokonszenvennek örvendő Visnovszky Janka és Berger Berta kisaszonyok, Weber István főgymnásiumi tanár, nemkülönben maguk az intézeti ifjak részint szavalattal, részint Bene Gyula tanár vezetése alatt álló gymnásiumi ifjúsági énekkar közreműködésével. A hangverseny, melynek programját annak idején részletesen is fogjuk közölni, érdekesnek ígérkezik. A hangversenyt táne fogja követni.

Az erdélyi közművelődési egyesület javára e hó 15-én megtartott hangverseny, mint ezt mult számunkban is érintők, ugy morális siker, mint anyagi jövedelmzése tekintetéből, oly szépen sikerült, hogy ezen estély fényes tanúságot tesz arról, hogy Baja város művelt közönsége tud is, akar is nemes célokért követésre méltó buzgalommal tenni, lelkesülni. És mivel ugy egészben, mint az egyes piéce-ekre nézve nem bírálatot, de csak dícséretet mondhatnánk, azért röviden, nehogy személyileg véleményünkben a szereplők egynémelyikének hozzánk közelségénél fogva befolyásoltnak látszassunk, egyszerűen áttérünk a hangverseny pénzbeli jövedelmzéségre:

az összes bevétel	333 frt 40 kr.
összes kiadás	258 frt 20 kr.

a tiszta jövedelem . . . . . 75 frt 20 kr.

volt. Felülzötték volt: Gál Péter és családja 10 frt; Drescher-Ivánovits Anna 5 frt; Berényi Dániel 3 frt 20 kr; Jankovich Aurel 2 frt 40 kr; Györfy Sándor 2 frt; M. E. 1 frt 20 kr; Szaday Kálmán 1 frt 20 kr; Bach János 1 frt; Heller János 1 frt; Nánay Lajos 1 frt; Dr. Nikolsburger Károly 1 frt; Somogyi Emil 1 frt; Dr. Barsch Samu 80 kr; Szakács Sándor 80 kr; Drescher Gyula 50 kr; Jakobey Dezső 50 kr; Peschke Irén 50 kr; Peschke Irma 50 kr; Peschke Oszkár 50 kr; Stern Benő 50 kr; Széll Dezső 50 kr; Wzentek Erzsike 50 kr; Zwillinger S. 50 kr.

Nemeslelkű adomány híret vettük. Fischer L. Márk váro-

félek: Ugy! Tölts. Ide vele még egygyel. Most már nem félek . . .

. . . Van oltogató könnye . . . csak enyémnek . . . csak az enyémnek . . . Hogy is van? csakis az enyém . . . csak is nekem . . . Hogy is van? . . . Ejnye be furesa nehéz a fejem! Nem jut eszembe. Leülök, gondolkodom!

A szép leány tántorgó léptekkel közeledik a pamlag felől utközben felhajt még egy pohárral! Lehull a pamlagra, feje vállára omlik . . .

— Nem félek! . . . Ugye Kálmánkám nem! Félelmet nem irmerek . . .

„Virág, fű, kizöldül, daru, fecske megjön,

Csak ő marad távol . . . .”

Kálmán jöjzün felkacag. A szép leány bátran folytatja.

— Nem félek! Tapsolni fognak! Tapsolni engem . . .

. . . És aztán ne éljek, szívem szakadjon meg.

Végső dobbanásban.

Jót fognak inni a kritikusok! Jót! Nagyon jót irnak! Irjanak is! . . .

. . . Ez egyet add oh ég! s aztán soha többé,

Ne könyörülj rajtam!

Itt az előadás perce! A szép Etelka ott áll Anna kosztümében, remegve kapaszkodik egy kuliszába, mindjárt rajta a sor!
Nem fog félni, nem akar félni!

sunk e derék polgára, ki a legközelebb multban a szegények menekőházának építéséhez 2000 frtal járult, a mint értesülünk, a létesítendő árvaház és színház alapját nagyobb adománnyal óhajta gyarapítani. Szépen van az ugy: hogy a kinek a Mindenható munkáját és takarékoságát megáldotta és a kinek szíve emelkedett, annak neve mindenütt ott ragyogjon, a hol a közművelődési és emberbaráti intézmények fejlesztéséről van szó; mert az nem feledkezhetik meg azokról, kiket a sors nehéz megpróbáltatások után nyomorban hagyott el, sem azon szegény árthatlan gyermekekről, kiknek bölcsőjét a szülői szeretet nem veheti körül. Helyén is van az ugy, hogy a mit egyknek a Gondviselés bőséggel adott, azt a nemeslelkű ember ossza meg szerencsétlen embertársával.

Helyreigazítás. Tisztelt szerkesztő barátom! Beccs lapod 3. számában említés tételük a Sugovica közegészségellenes állapota irant Dr. Buzinkay Gyula orsz. közegészségügyi felügyelő ittléve alkalmával tartott tárgyalásokról; azonban oly megjegyzést impatálsz nekem a Sugovica elposványosodásának oka felett, mely nemcsak az igazsággal, de eddig e kérdésben elfoglalt álláspontommal is ellentétben áll. Miért is lapod többször hangoztatott, (de ezuttal irányelvedtől eltérőnek látszó) tárgyalógösszégára utalva némi helyreigazításnak kérek helyt adni, azért is, mert ez által magamnak a keringő mendemondákkal szemben elégtétel adtnék.

A fenförgő ügyre nézve megjegyzem, hogy a mikor a Sugovica vízének felfrissítéséről van szó, hivatkozhatom szaz tanura is, hogy a város keresztelmező pontját tekintve, mindig az elzárt Sugovica hajózatórá tételének fontosságát emelem ki. S itt meg kell jegyezmem, hogy személyes érdek által nem vezéreltethetem; mert bár tulajdonosai is vagyunk a szigetnek, érdekeink a közérdekkel nem állnak ellentétben, és ha állnának is, a kölcsönös jóakarattal a differenciák könnyű szerrel kiegyenlíthetők lennének a nélkül, hogy a város bármintó jelentékenyebb áldozatokra készíthetnénk.

Ha én azonban mint szakértő nyilatkozni vagyok hivatva azon kérdésre: hogy egészségügyi tekintetből minő intézkedések teendők, hogy a víz büzhödt állapota megszüntetessék? akkor egész határozottsággal kell kijelentemem, hogy azon esatornák, melyek az árnyékszékék ürülékait fogják fel, s vezetik a Sugovicába, okozzák a legnagyobb bajt, s hogy az ürüléklet vagy pócegodrókban kell felfogni, s azon kis esatornákat, mely ezen ürüléklet a fűcsatornába vezették, elzárni; vagy pedig a kisebb esatornákat mostani rendeltetésüknek meghagyni, s ezeket a fűcsatornákkal összpontosítva, a Dunába vezetni.

Másodsor elkerülhetlenül szükségesnek tartom, hogy a Sugovica fenékén lerakodott szerves anyagok elárvolttassanak.

Ha ez megtörtént, bármintó felelősséget vállalok rá, hogy a közegészségi kívánalmaknak elég tétellett. Mert a Duna áradása s

A mogorva rendező reaktált: „Vigyázzon, jön a végszava.”

Hogy termett a szinpadon. Nem tudja, de ott volt. Előtte annyi ezer fő, annyi ezer szem s mind az reá tekint.

. . . Minden bánatnak van oltogató . . .

Nem azt! Más a kezdet! kiált a sugó! — Ne álljon olyan feszesen! kiált a rendező! Elszakadt a ruha fodra! kiált a kis apród-kosztümes.

Minden bánatnak . . . Nem ez a kezdet! Ne olyan feszesen! A ruha fodra!

Minden bá . . . bá . . . minden . . .

A jó Kálmán észreveszi a zavart, időt akar adni. Tapsolni kezd! A taps felhangzik, éles fütty, hangosan sivitó kacagások kíséretében! Borzasztó! A szép leány agyához kap. A világ forog vele! A függőnyt leeresztik. A dühös rendező, sugó s a hős Szelim basa lerántják róla Anna jelmezét. Kálmán ijedten tör utat a szinpadra, vigasztalni s megmenteni őt. De már késő. Vége a szinpadi szereplésnek! Vége mindennek! Mit fognak róla inni a japok?! Mint fogják gunyolni ismerősei, kik ma mind idejöttek tapsolni. Örületes futással öltöző szobájába terem, ott egy jelmeztárból ott feleadt tört ragad! Szívének emeli és éppen azon percben, midőn az odarohanó Kálmán kezeiből a gyilkos szerszámot élte elrblőját kicsavarani akarja . . . Felébred a pamlagon, hol mámorában elszunyavda álmodá végig első szereplését.

Csillagh Máté.

apadása elég vizeserét idéz elő, hogy a víz a Sugovicába meg ne poshadjon.

De nézetem szerint a város leghelyesebben úgy cselekszik, ha a kereskedelmi fontosságát is tekintetbe veszi az ügynek s a Sugovicának folyóvá tételét szorgalmazza.

Ennyit az igazság érdekében. Még azt jegyezvén meg, hogy komoly dolgoknak tréfás világitása helyezése az eszmék és érdekek tisztába hozatalára ritkán alkalmas. Maradtam stb. S c h l e i c h e r Antal. (Nyugodt tárgyilagossá hangjánál fogva, de azért is szívesen adunk helyt városi mérnökünk e kiigazításának, mert mi nem az ő tiszteletreérdelem személyét, de a felsőbb hatóságának a Sugovicára folyóvá tételét tárgyában követett könnyűvérű schlendirianizmusát kívántuk megrovni, és a maga nevétséges voltában feltüntetni. Szerk.)

Kinevezés. S t a y e r Gyula joggyakornok a bajai kir. járásbíróshoz aljegyzővé lőn kinevezve.

A bajai önkéntes tűzoltó-egylet f. hó 30-án d. u. 3 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart, a melynek tárgyai: 1. Előző jelentés a lefolyt évről; 2. az 1886. évi pénztári számadás előterjesztése; 3. 1887. évi költségvetés megállapítása; 4. egyleti tisztviselők és igazgatósági tagok megválasztása; 5. három tagú számvizsgáló bizottság választása; 6. netán teendő indítványok tárgyalása.

A bajai első nőegylet február hó 5-iki táncvigalommal egybekötött, lapunk mult számában már említett műkedvelői előadására kiküldte meghívóját, a mely szerint az általunk közölt műsor személyeiben némi változás történt és a mely szerint belépti díj személyenként előre váltva 1 frt; a pénztárnál 1 frt 20 kr. a jegyek gyógyszerzartarainkban válthatók.

Derek magyar leánykák. Az erdélyi közművelődési egyesület javára rendezett hangverseny hírére felbuzdulva, P e s k e Károly mérnök leánykái Forgó bácsi egy kis szindarabjának előadását rögtönözvén a fenti célra a belépti díjként befolyt 2 frt 50 kr. a hangversenyt rendező bizottsághoz beküldötték.

Dautován f. hó 14-én megtartott megyebizottsági tag választáson megválasztatot nagy többséggel: Mik o s e v i t s Kanut. Barackán: Dr. Z a l a r István. Ugyanazon napon a választásra árrándult Kuts Ádám csalajjal jegyző szerencsétlenül megcsuszván, elesett s a jobb lábát eltörte.

Nyilvános köszönet. »Az E. M. K. E. javára f. hó 15-én rendezett hangversenyben közreműködött Drescher Rezsőné, Fejes Ilka, Peschke Mariska és Spitzer Anna urhölgyeknek, Kollár Ágoston, Mataushek Antal és Píllinszky Ferenc uraknak ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja Baján, 1887. januárhó 17. A rendező bizottság.»

Róth Ferenc vaskuti lakós, f. hó 19-én öngyilkossági szándék-ból hása és nyakába szűrt, sebei életveszélyesek.

A bajai izr. nőegylet zárszámadása szerint az egylet vagyona: az 1886. évben volt 7389 frt 21 kr.; ez évi bevételek 1664 frt 68 kr. összesen 9053 frt 89 kr. Ezzel szemben kiadott különböző jötekegyekek 1555 frt 24 kr. maradt 7498 frt 55 kr.

Kinek van eladó méncsikója? Felhivatnak azon mentulajdonosok, kiknek birtokában egy helyen legalább is négy jó származású, erős esontu, szabályos testalkatú, egy éves méncsikó van, s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat, a helynek, a hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumhoz benyújtandó s 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban, legkésőbb f. é. február hó 10-ig bejelenteni sziveskedjenek.

A vásári bormérés jogot 1887-ik évre, mint legelőbbet ígérő Borkovits Péterné, a sör palackozásának jogát pedig Leutschuk Jakab vette haszonbérbe.

Pályázat. A helybeli állami tanítóképezde kertészi állomására pályázat van hirdetve 400 frt fizetés és szabad lakás élvezetével. A vallás- és közoktatásügyi Ministeriumhoz címzett folyamodványok február hó 1-ig ngs. Círfusz Ferenc, kir. tanfelügyelőhöz Zomborba küldendők.

Miként kell az okiratot felblyegezni? A magyar kir. pénzügyi közigazgatási bizottság kimondotta, hogy ha valamely okiraton a bélyeg más tintával és más kőzírással van keresztül írva, mint a milyennel az okirat szövege íratott: a bélyeg az okiraton utólagosan felragasztottnak vélelmezetik, és így a törvény értelmében nem létezőnek tekintetik.

A magyar szent korona vörös-kereszt együletének szabadkai fiók-egylete f. hó 23-án hangversenyt rendez, a melynek feletté érdekes a műsora: 1. „Ünnepi nyitány“ nagy zenekara (Gaal F. előadja a városi zenekar a szerző vezetése alatt. 2. a) „Első szerelem“ Zichy G., b) „Chant d'amour“ Liszt F. zongorán előadja gróf Zichy Géza. 3. „Magyar dalok“ zongora kíséret mellett

énekli F. Hegyi Aranka. 4. „Don Juan ábránd“ Mozart-Zichy zongorán előadja gróf Zichy G. 5. „Serenad“ Braga, énekli F. Hegyi A., Farkas József hegudói és Gaal F. zongora kíséret mellett. 6. „Magyar Rapsodia“ Zichy, zongorán előadja gróf Zichy G. 7. „Magyar ábránd“ két cimbalmon előadják: Dr. Mukits Károly és Vojnics Imre. S. „Ruy Blas nyitány“ Mendelsohn, előadja a városi zenekar Gaal F. zenei igazgató vezetése alatt. A hangverseny után táncvigalom lesz, a melyre a színházi jegyen felül külön 1 frt 50 kr. a belépti díj.

Általános érdekű döntvények: Házastársak által egymás között létrehozott oly vagyon átruházási szerződések, melyek folytán azok az átruházott vagyonnak továbbra is közös birtokában és haszonélvezésében maradnak, jóhiszemű s különösen oly hitelezők irányában, a kiknek követelése az átruházást megelőző időből ered, hátrányos nem lehet és azért jogi hatálylallyal nem bírhat.

Sirisaka Andor pécsi tanító „Babona“ című műve megjelenését, másod kiadásában. Ára 50 kr. Már maga azon körülmény, ha magyar író művének második kiadását megéri, oly tüneményszerű, hogy különös indokot feltételez, és szinte magyarázatot igényel. Ez okot, e magyarázatot, megadja a könyv tartalma. Nem cáfol, nem okoskodik, hancm mesél és beszélget népies nyelven, népies szokásokról, hiedelmekről olyképp, hogy mondásai meggyőzőbbek a legkörülmöfontabb rabulisztikánál. Valóban kívánatos, volna ha középnők között minél nagyobb mérvben terjedne műve melynek intenciói, sikerei mi örülénnk legjobban

Rendőri hírek. Csermák István bajai, a 23-ik gyalogezred 3-ik századától Zomborból f. hó 14-én megszökött, s 15-én itt elfogott, és másnap a helybeli katonai állomásparancsnoksághoz átkísértetett, mely a zombori katonai parancsnokságot értesítette, hogy 1 altiszt és 2 gyalogos katonával leküldtetett. — Csokics József kormájában f. hó 16-án a bunyevic legények verekedtek, miközben Pastrovits József szobkészcével Orlovicz Józsefet és Uránovits Pétert megszurta. A vizsgálat ellene folyamatban van — Györgyevits György, bajai és Kőrösy Mihály melykúti lakósok engedély nélküli kéregetésért letartóztatott, s előbbi 1 napi, utóbbi 3 napi elzárásra és a városból egyszersmindenkori kiutasításra ítéltetett.

Egy kitünő tyukszemser, melyre olvasóink figyelmét felhívjuk. Az egész világ azt állítja, hogy nem létezik oly szer, mely által a tyukszemek gyökerestől kinyithatók lennének. Ezen állítás csakugyan mindaddig jogosult volt, míg Meissner gyógyszerész mult 1886. évi tavasz elején az oly rövid idő alatt nagy hirre kapott tyukszemtapaszát fel nem találta, mely által a mint már mi is előbbi lapokban e helyen említettük, csodálatra méltó eredmények értek el.

Hajluk különben két tyukszemeken szenvedők ítéletét saját szavaikkal, kik a sikeren kételkedtek és kiknek a tapasz azon megjegyzéssel küldetett, hogy csak teljes siker esetén fizetendő, mi a megrendelésből is kitünő:

I. L e v e l e z ő l a p. Tisztelettel kérem a Meissner gyógyszerész féle tyukszemtapaszát azonnal megküldeni, s ha használni fog, nemcsak az ára fog megküldetni, hanem nagy kelendősegre fog szert tenni. Német-Sztamora, 1886. dec. 18. Csiki Lajos s. k. körjegyző.

14 nap után. Postautalvány 1 frt 15 krról.

Miután a tyukszemtapasza csakugyan kitünőleg használt, árát tisztelettel küldöm. M.-Sztamora, 1887. január 4. Csiki Lajos, s. k.

II. L e v e l e z ő l a p. Sziveskedjek részemre egy m a k a c s tyukszem kiirtásához elegendő és használati utasítást küldeni. Siker esetén az árát utalványozni kész leszek. Öcsöd, 1886. decz. 20-án Györy Imre s. k.

11 nappal később. Postautalvány 1 frt 50 krról.

A küldött tapasz a várt sikert eredményezvén: annak értékét köszönettel itt utalványozom. Györy Imre s. k.

Ezen és számtalan elismerési okiratok eredetiben mindenki által a Meissner gyógyszerész-féle központi szétküldési raktárban Pécsset megtekinthetők, és kinyilatkoztatik, hogy bárki képes lenne bebizonyítani, hogy a fent szórolt-szóra lemasolt elismerési okiratok, mint az épen a tyukszemszereknél előfordulni szokott, hamisak lennének, rokonoktól származnának, vagy ismerősök és barátoktól sziveségből a raktárnok rendelkezésére bocsájtattak volna 1000 drb. cs. kir. arany fizetetik ki a Meissner gyógyszerész-féle központi szétküldési raktár által.

Ily nyílt szavak hitel érdeme nek.

Ezen tapasz kapható a gyógyszerészeknél és minden kereskedésben. Vidékre naponta szétküldés postán a Meissner gyógyszerész féle központi szétküldési raktár által Pécsset, Moor utca 19.

Szerkesztői üzenet.

Lapunk mult számában közölt betűrejtvény megfejtése:

„Szeretlek én egyetlenemet virágom.”

Megfejtették: Bruckner-Kósa Etelka uróné, Freidich Izabella k. a. Schnetzer Etelka k. a. Ho-váth Gizella k. a. (első-Szt.-Ivánról) Valentin Esztike és Bella k. a. Dr. Hermann Adolf ur. Havas Lajos ur.

J. A. urnak Kalocsán. Egyszerűen constataáni kívánom, hogy a „Kalocsai Néplap” szerkesztői megjegyzés nélkül nem akarta én pedig ily glosszákkal nem engedtem megjelentetni közleményemet. Nagyon örülök rajta, majd itthon jobban megértenek vele.

G. V. urnak Baján. Nekem is jár a „Revue des deux mondes” és olvastam benne azt a gyönyörű tanulmányt „le combat contre la vice”, mit ön lefordítani kegyes lenne; de vagy sokkal általánosabb, vagy egészen specialis illetőleg localis jellegű közleményeket kérnék; mert a bevezető és befejező rész ugyan ép oly gyönyörű mint mindenkiére nézve érdekes lehet; de a tulajdonképeni tárgy, tisztán a „párizsi bűnbarlangok élete” és ez bennünket oly közelről meg tanulságként sem érdekel.

B. Gy. urnak Baján. Az Ó-testamentum énekek-énekének 2-ik fejez. 15-ik verse is azt mondja: Fanget uns die Fische weg, die kleinen, dummen, Fische; die Weinbergs-verheerer! denn blüthenreich ist unser Weinberg. Ne említsd a sógorok, mert magára veszi.

T. A. urnak Győrött. Nagyon örülök rajta. Köszönöm.

G. B. urnak Baján. Minthogy kifejezetten kerülni kívánja a polemát, a közlemény tartalmát pedig valónak ismeri, a szerkesztői illem ugy hozza magával, hogy a tárgyról hallgassak. A személyi vonatkozásokat érintőleg azonban legyea szabhad megjegyzem, hogy én, bár mint volt tanárom iránt, kétszeres tisztelettel becses személye iránt; hogy az mégis nem türelmetlenkedés a nemzetiségekkel szemben, de igen szerény és igen jogosult várakozás kenyeradó édes anyáknak, édes hazáknak, mikor nyelvélt fejlesszük, megbecsüljük; hogy továbbá nem a hitközség az, ki önt dirigálja, hanem ön az, ki a hitközséget vezető, igazgatja; hogy tehát egy oly szép jellemű, hazafias szellemű ember, ki tudott szenvedni és kész lett volna meg is halni hazájaért, mint ön; tudni fog élni is hazájaért, ugy, hogy mindig és mindenekben, és mindenek felett magyar legyen és maradjon.

J. J. urnak Szabadkán. A gymnasium története után — a városés bővebben jöved. Akkor ezt nagyon köszönöm.

N. A. urnak Győrött. Bravó! Tehát a gyermektelen apák legjelesebbje te! ott is hajósbát csapsz! Vivát! Crescát!

6857. szám.

tk. 1886.

Önkéntes árverési hirdetés.

A bajai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság részéről Mittermann Károly, Mittermann Hugó és Mittermann Amália bajai lakosok kérvénye folytán az önkéntes árverés az 1881. évi 204. és 205. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényeszk területén lévő a bajai 1017. sz. t. jben foglalt Mittermann Károly, Mittermann Hugó és Mittermann Amália nevén álló AL. 1072 hrzi 1014 ö. i. sz. ház és 227 □-ól beltelekre, a végrehajtási árverés joghatályával ezennel elrendeltetik, és annak a kebelbéli árverési helyiségben leendő megtartására határidőül 1887. évi február 13. napjának délután 3 órája kitűzetik.

A részletes árverési feltételek Mittermann Károly és Hugó uraknál minden időben megtekinthetők.

Baján, 1886. évi octóberhő 14-ik napján. Rác, kir. jbiró.

324. szám.

v. 1885.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bajai telekteret kir. járás bíróság 7789. 1885. sz. végzése által Bernstein I. K. budapesti kereskedő cég végrehajtató javára Kling Mátyás bikinyi lakos ellen 396 frt 75 kr. tőke, ennek 1882. év január hó 20-ik napjától számítandó 6%, kamatai és eddig összesen 26 frt 40 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 800 frtra becsült 100 métermáza tiszta buza és 2 lóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 8787/p.1886. számú kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Bikityen alperes lakásán leendő eszközzésére 1887. évi január hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Baján, 1887. évi január 9-én.

Radány Gyula.
kir. bír. végrehajtó

Ad. 12401. sz.
kig. 1886.

Hirdetés.

Baja város tanácsa részéről fölhivatnak mindazon adóköteles felek — kik a III-ad osztályu kereseti adóval megrovandók, hogy azon tiszta jövedelmet, mely az 1877—1879. évi kivétési időszak első évét megelőző 3 évben s illetve ezen időn belül az üzlet fenállása óta eléretett, — ezen hirdetés keltétől számítandó 8 nap alatt most már annál is inkább vallják be Baja város adóügyi osztályának nyilvántartói hivatalában, — mert különben az adójavaslat hivatalból fog megállapítani.

Baja, 1887. január 21-én.

Tóth György,
adóügyi tanácsnok.

A fogak megromlásának kiküldetése céljából használjunk

Dr. POPP cs. kir. udv. fogorvos-féle

Anatherin-fogpástát.

ez egyszerismint erősíti is a foghúst, nemkülönbön annak használata a szájbán bizonyos kellemes íz s enyhe hűsítést hagy hátra s a száj minden kellemetlen büze ellen a legkitűnőbb szer gyanánt szolgál. Ára 1 frt 22 kr.

Anatherin fog- és száj-viz

Dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvos Bécsben, csillapítja a fogfájást, meggyógyítja a beteges foghúst, ápolja és tisztítja a fogakat, a kellemetlen szájbűzt elhárítja, a kisgye mekek fozzását megkönnyíti, övszérül szolgál a rosszcsolo toroklob ellen, s az ásványvizek használatánál nélkülözhetlen. — Egy nagy palack ára 1 frt 40 kr., közepszerű 1 frt, kicsi 50 kr.

A használati utasítás pontos megtartása mellett a sikerért kezeség vállalattik.

Dr. POPP esász. kir. udvari fogorvos

Növényi fogpor. Ára 63 kr.

Illatos fogpástája a szájfűreg és a fogak ápolása s fentartására a legkitűnőbb szer darabja 35 kr.

Fogólma, igen gyakorlati s a lebiztosabb szer a lyukas fogak önölmozására. Ára dobozonkint 2 frt 10 kr.

Dr. POPP gyögyönvényszappana, a legkitűnőbb pipere szerzőmörök, kiütés, májolt és seplő ellen, a tiszta arcból előmozdítása és megtartására, különféle bőrtkák ellen, egy darab ára 30 kr.

A hamisított Anatherin szájbiz — a vegyelemzés kimutatása szerint — az egészségre nézve ártalmas keverékből van készítve, miért is annak vételétől óvakodjunk.

Utánzásoktól, melyet néhány gyáros használ, óvunk, miután a miénkhez hasonló cégjelvényeket használnak és termelvényeik a miénkhez igen hasonlítanak. Hívásárlásnál kérjük szigoruan a cégre nézni

Kapható: Baján: Sárkány L. gyógysz. a sz. lélekhez. Nagy Sándor gyogy. a vörös kereszt, Geiger Károly gyógysz. Follerman Bertalan gyogy., Michitsch István, Herzfeld és fia; Herzfeld Jakob és fia kereskedőknél; Báltaszéken: Poós L. gyógyszerész; Jankovácson: Madzinyi J. gyogy. Tolján: Biró Gyula gyogy.; Bezdánban: Hegyessy F. gyogy.; Zomborban: Sauerborn K. gyogy., Saly A. gyogy. Gallé E. gyogy.; Heindhofer R., Weidinger A. és S., Falcione G.; Almáson: Martinovits M. gyogy.; Szabadkán: Brenner F. gyogy., Milassin J. gyogy., Jóó gyogy., Decsy gyogy. Mohácsön: Luizer gyogy., Pyrker J. gyogy. szerz., Frommer M.-nél.

Bérbeadó ház.

Özv. Zaleszky Leoné hagyatékához tartozó főutcai ház az összes melléképületekkel és kerttel f. évi februárhó 1-től egy évre bérbeadó.

A feltételek iránt értekezhetni alulirt megbizottal.

Barasits József,
ügyvéd.

„Egy nyolc gymnasiumot végzett és érettségi vizsgát tett fiatal ember, ki már 1½ év óta a jegyzői pályán működik s jelenleg is mint s. jegyző alkalmazásban van, mint ilyen keres állást valamely jegyzői irodában. Kellő bizonyítványok kívánatra megküldetnek. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.”

Bérbeadó ház!

A fürdő-utcában (Bayer Károly úr átellenében) egy ujonan épült, teljesen **külön álló ház** négy szoba, üvegezett folyosó és minden hozzátartozó mellékhelyiségekkel ugymint: konyha, eselédzsoba, éléstár, fakamra, pince, padlás 1887. május 1-től kiadó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Drescher Lajos.

Ingyen!

A legszebb ajándék, minden nőnek egy csinos télikendő!

A hosszantartó roz üzleti forgalom és a gyenge kivétel következtében, kényszerítettem, egész raktáromat, mely 3000 tucat a legszebb téli kendőkből áll, felosztatni, és azokat oly jutányos áron odaadni, hogy azzal nemcsak a munka és a divatos kiállítás, de még a nyers gyapotot sincs fedezve.

Adok tehát mig raktárom eltart

1 szép, divatos női fejkendő	80 kr
1 felette elegans. finom nagy női téli kendőt	1 frt 50 kr
1 felette elegáns téli kendő a legnagobb alakban és a legfinomabb minőségben	2 frt 50 kr

valódi berlini pamutból, a legszebb színekben, és árnyalatokban mint bordeur, szürke, drapp, lila, barna, fekete, piros, fehér, sarga, zöld stb. 60 féle legfinomabb alakban, a legelegansabb és legszebb viselet minden nőnek, a háznál, az utcán, sétán, stb. A kendők ép oly izletesek mint practikusok, mint a téli, mint a nyári használatra, és azon felül felette meleg.

Használja fel tehát minden nő ezen alkalmat, hogy magának majdnem ingyen egy szép, divatos, finom és meleg tej vagy téli kendőt szerezzen, mert a nagy megrendelések következtében nem sokára az egész raktár elfogy. Megrendeléseket kérem a pontos címet Expediátatnak Osztr. Magyarország minden helyiségébe 24 óra alatt utánvétel vagy az összeg előleges beküldése mellett a

Wiener Tücher-Fabriks Niederlage

A. Gans, Wien III. Kolonitzgasse Nro. 7 által.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

Budapest, Dorottya-utca 1 sz.

Alapított 1841-ben. — Részvénytőke 5 millió forint osztrák értékben.

AJÁNL

BAZILIKA

SORSJEGYEKET.

Évenként 3 huzás!

1887-ik évben főnyeremények:

Február 1-én 100,000 forint osztrák ért.

Junius 1-én 200,000 forint osztrák ért.

Deczember 1-én: 100,000 forint osztrák é.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyamon. (Jelenleg 8 frt 75 kr.)

Igény-) 3 sorsjegyre 24 havi részletben à frt 1.40 jegyek) 5 sorsjegyre 24 havi részletben à frt 2.35

azonnali játszási joggal már a legközelebbi 1887. február 1-én történő huzáshoz.

Megrendelések legegyszerűbben postautalvánnyal történnek.